

Fővárosi Ítéltábla
16.Gpkf.44.059/2006/4.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Czugler Péter Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Egyetem tér 5. ügyintéző: dr. Czugler Péter ügyvéd) által képviselt ..... letevőnek az Oppenheim és Társai Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Károlyi Mihály u. 12., ügyintéző: dr. Éless Tamás ügyvéd) által képviselt ..... (.....) jogosult elleni letéti ügyében a Fővárosi Bíróság 2006. június 1-én kelt 18.Gpk.40.521/2006/8. számú végzésével szemben a letevő által benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Kötelezi a letevőt, hogy fizessen meg a jogosultnak 15 napon belül 200.000 (kettőszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A ..... (a továbbiakban: letevő) 2006. április 3-án jogi képviselője útján előterjesztett beadványában az ..... (jogosult) javára bírósági letétbe helyezett 704.856.545 Ft teljesítési letétként történő elfogadását és az elsőfokú bíróság előtt 15.G.40.407/2006. szám alatt folyamatban levő per jogerős befejezéséig vagy a kérelemben nyolc pontban felsorolt bármely kifizetési feltétel megvalósulásának igazolásáig „őrzési letétként való kezelését” kérte.

Kérte továbbá a letétbehelyezéssel felmerült költségeinek megállapítását is a Pp. 78. §-a és a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdésének c) pontja alapján.

Előadta, 2003. április 25-én 3.876.000 EUR összegre deviza „hitel” szerződés elnevezésű, azonban ténylegesen ilyen összegre vonatkozó kölcsönszerződést kötött a jogosult jogelődjével, a .....vel.

2005. július 29-én kelt levelében közölte a jogosulttal, hogy a vele, illetve jogelődjével kötött valamennyi szerződést semmisnek tekinti, illetve másodlagosan a szerződéseket megtámadja, egyben a jogosulttal szemben 1.190.831.102 Ft összegű kártérítési igényt érvényesít, amelyet beszámít a vele szemben fennálló tartozásába. Egyúttal felszólította kedvezményezettet, fizesse meg részére a különbözetként fennmaradó 490.770.676 Ft-ot. Beszámítási nyilatkozatát a jogosult nem fogadta el, a követelése megszűnésének elismeréséről szóló nyilatkozat kiadását és a fizetési felszólítás teljesítését megtagadta. Ezt követően az elsőfokú bíróság előtt keresetet indított vele szemben a szerződések érvénytelenségének megállapítása, illetve a beszámítást követően fennmaradó kártérítési összeg megfizetése iránt.

A Ptk. 296. § (2) bekezdésében és 284. §-ában foglaltakra hivatkozással állította, a beszámítás teljesítésének minősül, ezért a jogosultnak a teljesítés tényéről nyugtát kellett volna adnia. E kötelezettségének megsértésével a jogosult a Ptk. 313. §-a folytán alkalmazandó Ptk. 298. §-a szerint késedelembe esett. Ezáltal a Ptk. 287. § (1) bekezdésének harmadik fordulatában foglalt feltétel megvalósult, a letétbe helyezett összeget a 27/2003.(VII.2.) IM rendelet 1. §-ának a) pontja alapján teljesítési letétként kell elfogadni. Tekintettel azonban arra, hogy a letevő tartozásának a beszámítással történt megszűnése a felek között vitás, a letétet az IM rendelet 25. §-ában foglaltakra figyelemmel annak 1. § b) pontja szerinti őrzési letétként kell kezelni mindaddig, amíg a felek között folyamatban lévő per jogerősen nem fejeződik be, illetve amíg a felek a kérelemben megjelölt bármely módon a letétről közösen nem rendelkeznek.

Kérelméhez egyebek mellett csatolta a kedvezményezettrel szemben a Fővárosi Bíróságnál 2006. március 14-én 15.G.40.407/2006. ügyszámon előterjesztett keresetlevelének másolatát és a 704.856.545 Ft bírói letétként történt átutalásáról szóló pénzügyi igazolást.

A jogosult a letétbe helyezett összeg teljesítési letétkénti elfogadásának megtagadása iránti kérelmet nyújtott be. Hangsúlyozta, a letevővel kötött hitelszerződés semmisségét, kárfelelőssége fennálltát és ennek következtében a letevő beszámításának jogszerűségét egyaránt vitatja. Állította azt is, a beszámítás egyebekben sem minősül teljesítésnek, teljesítés hiányában a Ptk. 302. § c) pontja szerinti nyugtaadási kötelezettsége nem következett be, így késedelembe sem eshetett, ebből következően a bírósági letétbe helyezés útján történő teljesítésnek nincs helye.

A letétbe helyezett összeg őrzési letétként történő elfogadása és őrzése tárgyában nem kívánt érdemi nyilatkozatot tenni.

Csatolta a letevőhöz címzett, a szerződések semmisségét, a beszámítás és a kártérítési igény jogszerűségét vitató 2005. augusztus 5-én kelt levele és a közte és a letevő közötti perben előterjesztett ellenkérelme másolatát.

Letevő a kedvezményezett beadványában foglaltakra előadta, a letéttel kapcsolatos eljárás egyedüli alanya a kérelmező, az eljárásban a jogosult félként nem vesz

részt, ezért nyilatkozatai nem vehetők figyelembe. Egyebekben lényegében megismételte a kérelmében foglaltakat.

Hangsúlyozta, a letétbe helyezés okát, célját az IM rendelet 19. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltaknak megfelelően valószínűsítette, ezen túlmenően további bizonyítási kötelezettség nem terheli.

Okiratmásolatokat csatolt, köztük a jogosulthoz címzett 2005. július 29-i levelét.

Az elsőfokú bíróság 2006. június 1-én kelt 18.Gpk.40.521/2006/8. számú végzésével a letévő által befizetett 704.856.545 Ft „teljesítési-őrzési” letétként történő elfogadását megtagadta, egyebekben úgy rendelkezett, a letévő költségeit maga köteles viselni.

A határozat indokolása szerint a letévő a teljesítési letét elfogadása iránti kérelmét a jogosult késelemére hivatkozással terjesztette elő azt állítva, a hitelszerződésből eredő kötelezettségét a jogosulttal szemben beszámítás útján teljesítette, a jogosult azonban a teljesítésről nem állított ki nyugtát. Erre tekintettel a letévőnek azt kellett volna valószínűsítenie, hogy a beszámítás jogalapjában, összegszerűségében megalapozott volt, a beszámítással a teljesítés részéről megtörtént. Ezt azonban a letévő nem tudta valószínűsíteni. Egyebekben pedig a beszámítás nem minősül olyan teljesítésnek, amely a jogosult nyugtaadási kötelezettségét vonná maga után, tekintettel arra, hogy a beszámítás a kötelezettség megszűnését eredményezi ugyan, azonban nem azonos a teljesítéssel, amely a kötelezettség megszűnésének egy másik módja, amely a hitelviszony esetén a hitel visszafizetésével valósul meg. A letévő őrzési letét elfogadása iránti kérelmét az elsőfokú bíróság ugyancsak megalapozatlannak találta. Rámutatott, a letévő az őrzési letét elfogadását kifejezetten arra tekintettel kérte, hogy az a teljesítés céljából történik, az őrzés tehát a teljesítési letét őrzését szolgálta volna. A teljesítési letét elfogadásának megtagadása következtében azonban az őrzési letét elfogadása nem indokolt.

A végzéssel szemben a letévő fellebbezett.

A végzés megváltoztatását, a kérelme szerinti határozat meghozatalát kérte. Hangsúlyozta, okiratokkal igazolta a kedvezményezett kártérítési felelőssége fennálltát és összegét, a jogosulttal szembeni kötelezettsége beszámításával történt teljesítését és a jogosult nyugtaadási kötelezettségének megtagadását. Ezzel a letétbe helyezés célját valószínűsítette, az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja téves. Továbbra is állította, a beszámítás teljesítésnek minősül. E körben több a Bírósági Határozatokban közzétett döntésre is utalt.

Az IM rendelet 25. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozással kifejtette azt is, a bírósági letétbe helyezés szempontjából csak annak van jelentősége, hogy a kérelmező megtette-e beszámítási nyilatkozatát, illetve hogy az ezzel kapcsolatos peres eljárás a felek között folyamatban van-e. A per folyamatban léte igazolja e követelés vitatottságát, a követeléssel kapcsolatos jogvitára tekintettel pedig a jogszabály a teljesítési letét őrzési letétként történő kezelését írja elő.

A jogosult a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyását, másodfokú eljárásban felmerült költségeiben a letevő marasztalását kérte.

Ismételten hangsúlyozta, a letevő a kölcsönszerződést nem teljesítette, tartozása beszámítással nem szűnt meg. A beszámítás egyébként sem minősül teljesítésnek. Utalt arra is, amennyiben a letevő a beszámítással teljesített volna, úgy már nincs olyan kötelezettsége amit bírói letétbe helyezéssel teljesítenie kellene, a bírói letét útján történő teljesítés feltételei tehát ebben az esetben sem állnak fenn.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

A bírósági letétekre nézve a bírósági letétekről szóló 27/2003. (VII.2.) IM rendelet (a továbbiakban: rendelet) tartalmaz szabályozást. Az 1. § a) és b) pontja értelmében bírósági letétbe helyezésnek teljesítés céljából (Ptk. 287. §: teljesítési letét) és bírósági vagy hatósági eljárással összefüggésben valamely tárgy megőrzése végett (őrzési letét) van helye.

A 18. § (1) bekezdés szerint a pénz (tárgy) bírósági letétként történő elfogadása iránt a bíróságnál kérelmet kell előterjeszteni.

A kérelem tartalmát a 19. § szabályozza. Az (1) bekezdés b) pontja szerint a kérelemben fel kell tüntetni a letét kiutalásával kapcsolatos kikötéseket (Ptk. 287. §), a c) pont szerint a letevőnek a letét őrzésére irányuló kérelmét, megjelölve az őzés időtartamát, végül a d) pont előírja, hogy valószínűsíteni kell a letétbe helyezés okát (célját).

A 10. § (1) - (2) bekezdése azt is kimondja, a letevő a teljesítési letétet mindaddig visszakövetelheti, amíg a bíróság a jogosultat a letétbe helyezésről nem értesíti / (1) bekezdés/, míg a jogosult a teljesítési letét kiadását az elévülési időn belül követelheti, a 11. § pedig úgy rendelkezik, a letevő az őrzési letétet - ha jogszabály vagy a bíróság másképp nem rendelkezik - az őrzési idő alatt bármikor visszakövetelheti.

A 25. § továbbá kimondja, ha a bíróság a pénzt vagy a tárgyat teljesítési letétként elfogadja, egyidejűleg intézkedik a kiutalása iránt is. Ha a kiutalásnak akadálya van (pl. a jogosult személye bizonytalan, vagy egyéb adatai ismeretlenek, a jogosultság vitás) a letétkezelő a letétet a bíróság további rendelkezéséig őrzési letétként köteles kezelni.

Az idézett rendelkezésekből leszűrhető, a teljesítési és az őrzési letét a bírósági letétnek két elkülönült, eltérő célt szolgáló és ezért eltérően szabályozott fajtája.

A bíróságnál letétbe helyezett pénzösszeg vagy dolog teljesítési letétként történő elfogadásához a jogszabály kifejezetten a Ptk. 287. §-ban foglalt feltételek valószínűsítését írja elő a kérelmező számára. A letét kiutalásával kapcsolatos kikötéseknek a kérelemben való feltüntetését ugyancsak a teljesítési letéthez - és nem az őrzési letéthez - kapcsolódóan teszi lehetővé.

A rendelet 25. §-a pedig a már teljesítési letétként elfogadott letéttel kapcsolatos további intézkedésekről rendelkezik. Főszabály szerint azt a bíróság a letétet az elfogadással egyidejűleg a jogosultnak kiutalja. Ha ez nem lehetséges, akkor a letétkezelő átmenetileg őrzési letétként kezeli. Ez utóbbi sem változtat azonban a letét eredeti jellegén.

A bírósági letétbehelyezéssel történő teljesítés feltételeit a Ptk. 287. §-a szabályozza.

Az (1) bekezdés szerint a pénz fizetésére, továbbá értékpapír vagy más okirat kiadására irányuló kötelezettséget egyebek mellett akkor lehet bírósági letétbehelyezéssel teljesíteni, ha a jogosult késedelembe esik.

A Ptk. 302. §-ben foglaltak szerint a jogosult akkor esik késedelembe, ha a) a szerződés szerűen felajánlott teljesítést nem fogadja el; b) elmulasztja azokat az intézkedéseket vagy nyilatkozatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a kötelezett megfelelően teljesíteni tudjon; c) a nyugtát nem állítja ki, illetőleg az értékpapírt nem adja vissza.

A jogosult késedelme azonban valamennyi esetben - így a nyugtaadási kötelezettség elmulasztása esetén is - a kötelezett szerződés szerű teljesítése mellett, illetve a szerződés szerű teljesítés felajánlása mellett értelmezhető csak. Hiteljogviszonyban így például az adós szerződés szerű teljesítésének a hitel törlesztése, visszafizetése minősül. Mindebből következően a beszámítás nem tekinthető szerződés szerű teljesítésnek - amint arra az elsőfokú bíróság helytállóan utalt - még ha a kötelezett tartozását meg is szünteti.

Az adott ügyben a letévő saját előadása szerint sem szerződés szerű teljesítésének nyugtával elismerése hiányában, hanem arra hivatkozva kérte az általa letett pénzösszeg teljesítési letétként való elfogadását, hogy a jogosult a beszámítással való teljesítését követően részére nem adott nyugtát.

A kifejtettek szerint azonban szerződés szerű teljesítés hiányában a jogosultat nyugtaadási kötelezettség nem terhelte, ebből következően nem esett késedelembe, így a letéttel való teljesítésnek sem lehet helye.

Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy a kérelemben szereplő „őrzési letét” célja - annak ellenére, hogy a letevő hivatkozott az IM rendelet 1. § b) pontjára, amely kifejezetten az őrzési letétről rendelkezik - valójában szintén a teljesítés lett volna, figyelemmel a kiutalási feltételek meghatározására, így az őrzési letétkénti elfogadás sem volt lehetséges.

Az elsőfokú bíróság tehát helytállóan utasította el a letét elfogadása iránti kérelmet és helytállóan rendelkezett a letett összegnek a letevő részére való visszautalásáról.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 259. § szerint alkalmazandó Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A 27/2003. (VII.2.) IM rendelet 22.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a letevőt kötelezte jogosult másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi költségeinek viselésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ és 3. §-a alapján az eljárás jellegére és az elvégzett ügyvédi tevékenységre tekintettel állapította meg.

Budapest, 2006. szeptember 7.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiss Sándorné
tisztviselő